

Tingvoll kommune

Samfunnsdelen for Tingvoll (2014-2026)

Økokommunen – bedre løsninger for
mennesker og miljø
Tingvoll Kommune

10.04.2014

Innledning

Økokommunen Tingvoll har utarbeidet ei ny kommuneplan, der vi ser framover til 2026.

Kommuneplana viser at Tingvoll opprettholder målet om å være landets fremste økokommune, der økokommuneerklæringen legger rammene for vårt arbeid.

Du kan gjenkjenne økokommunen gjennom vår satsing på energieffektivisering og fornybar energi, miljø - mat og folkehelse, på økt satsing på grønn næringsklynger der vi leverer kunnskap, tjenester, opplevelser og produkter regionalt og nasjonalt. Vi arbeider med stedsutvikling for å øke bolyst.

Tingvoll ønsker å bidra aktivt til en styrking av Nordmøre som region, derfor står regional integrasjon på vår dagsorden. Vi arbeider for at integrasjon skal handle om å skape regional balanse og mer dynamikk mellom byer og omland. Tingvoll retter seg i denne kommuneplana mer mot veksten på kysten, og markerer vår kommune som ei grønn lunge med framtidsretta næringer. Vi åpner for nye boligfelt i hele kommunen, med tyngdepunkt i ytre del av Tingvoll . Vi øker også kapasiteten i våre kommunale tjenester for barn og unge.

Økokommunen tenker global og handler lokalt, og internasjonalt arbeid er viktig for oss. Vi ønsker å gi lokale og regionale svar på internasjonale utfordringer. Klima er et av vår tids viktigste temaer. Tingvoll vil være med å skape bærekraftige lokalsamfunn, og slik gi vårt bidrag til overgangen fra oljealderen til fornybarsamfunnet, fra materialismen til gode liv for mennesker og miljø.

Peder Aasprang

Ordfører

Olaug Haugen

Rådmann

Samfunnsdelen – Økokommunen Tingvoll – bedre løsninger for mennesker og miljø

Det er svært viktig å opprettholde innsatsen med å utvikle lokalsamfunnet i Tingvoll kommune slik at folk får lyst til å etablere og drive næringsliv, arbeide, bo eller ha fritidsbolig eller oppleve Tingvoll. Større endringer i regionen, særlig på ytre Nordmøre, har økt behovet for å rullere kommuneplana vår. Tingvoll *skal* være en attraktiv, synlig og forutsigbar aktør i bo-, arbeids- og serviceregionen som inkluderer både Kristiansund og Molde. Kommuneplana skal ha en samfunnsdel som både definerer og beskriver retningen for kommunen og innbyggernes hverdag. Arealdelen skal være framtidretta, oppdatert og forutsigbar, som reduserer behovet for dispensasjoner i arealforvaltningen.

Vi ser at forventningene til kommunal tjenesteyting øker i takt med velferdsøkningen. Kommunen har flere viktige roller i lokalsamfunnet. Kommunen er en grunnstein i det norske demokratiet og gir mulighet for lokale prioriteringer, innflytelse og mobilisering. Den skaper nærhet mellom organisasjonen og innbyggerne. Kommunen yter også grunnleggende velferdstjenester. I tillegg til å være velferdsprodusent av lovpålagte oppgaver innen blant annet pleie- og omsorg, oppvekst og sosiale tjenester, skal kommunen også være en tilrettelegger og samfunnsutvikler. På denne måten kan kommunen bidra til at lokalsamfunnet er attraktivt, godt og trygt for innbyggerne.

Samfunnsdelen som styringsdokument

Kommuneplana er et aktivt styringsinstrument i Tingvoll kommune. Årlig utarbeides et politisk vedtatt handlingsprogram som er forankret i kommuneplana. Handlingsprogrammet har styringskraft overfor økonomiplanen og blir rapportert i blant annet tertialrapporter og årsmelding. Økokommunen som konsept er et aktivt styringsinstrument i både saksbehandling, utviklingsprosjekter og kommunens drift.

Visjon, utfordring og strategier for Tingvoll kommune

Kommuneplanen strekker seg fra 2014 – 2026. For at vi skal kunne lage gode og relevante samfunnsutviklingsstrategier for Tingvoll er det viktig å forstå hvilke endringer vi kan stå overfor i denne tidsperioden. I tillegg til å drive tilpasning til endrede rammevilkår, ønsker Tingvoll kommune å påvirke samfunnsutviklingen i regionen.

Noen generelle trender i samfunnsutviklinga:

- Strammere kommuneøkonomi og mulig kommunestrukturændring
- Konkurransen om arbeidskraft
- Sentralisering
- Klimaforverring
- Nye teknologier
- Innvandring

Noen regionale utviklingstrekk i Møre og Romsdal

- Befolkningsvekst og vekst i næringsaktivitet på kysten
- All folketallsvekst er innvandring

- Befolkningsvekst i byer og bynære områder
- Næringsliv sterkt prega av olje- og gass, omstillingsbehov til fornybarsamfunnet
- Nordmøre er langt framme i offentlig sektor i å ta i bruk nye og felles IT-plattformer
- Nordmøre har få ROBEK kommuner, men flere med sårbar økonomi
- Forsightanalyse for Nordmøre viser høy tillit mellom ledelsen i kommunene i regionen

Illustrasjonen under peker på innsatsområder og gjennomgående perspektiver for Tingvoll mot 2026. Innsatsområdene er fire konkrete temaer som er avgjørende å jobbe med i årene fram mot 2026. De gjennomgående perspektivene skal kunne spores tilbake i alt kommunen gjør – fra saksbehandling, drift og til måten vi velger å utvikle oss på.

Gjennomgående perspektiver

Tingvolls visjon er "Økokommunen – bedre løsninger for mennesker og miljø". Tingvoll er og skal være kjent som Norges fremste økokommune. Når man snakker om Tingvoll skal man tenke på nærhet, trygghet, bærekraftighet. Man skal se sammenheng mellom miljø og mennesker. Man skal tenke på fargen grønn! Man skal tenke kortreist og økologisk og samtidig global bærekraft. Man skal tenke at det er en trygg og meningsfull plass å bo for alle alderstrinn, drive næringsliv, jobbe frivillig og besøke. Tingvolls identitet er formet av denne visjonen. En konkretisering av denne visjonen ligger i "Økokommuneerklæringa", som kommunestyret sluttet seg til i 1990 og har gjentatt i hver kommuneplanrevisjon siden. Erklæringa er som følger:

- Økologiske mål inn i kommuneplanleggingen
- I den kommunale saksbehandlingen skal eventuelle miljøkonsekvenser utredes
- Mobilisere befolkningen til å bruke lokale kunnskaper og naturressurser for å skape en bærekraftig utvikling
- Vern og bruk av det lokale natur- og kulturgrunlaget
- Gi lokale bidrag til løsning av globale miljøproblemer
- Løse lokale miljøvernutfordringer
- Sterk vekt på lokal styring og engasjement

Økokommunekonseptet som visjon og gjennomgående perspektiv er så viktig for Tingvoll kommunes profil at det skal videreføres fra forrige kommuneplan til denne. Visjonen forsterker Tingvolls omdømme lokalt, regionalt og nasjonalt.

Økologisk landbruk er tuftet på fire grunnleggende prinsipper - helse, økologi, rettferdighet og varsomhet. Selv om økokommuneerklæringa strekker seg mye lenger enn det økologiske konseptet, kan det likevel trekkes paralleller mellom disse. Disse prinsippene vil også forme kommunens profil.

Utviklingsorientert

Endring for Tingvoll er en mulighet. For å være utviklingsorientert til å møte framtidige utfordringer må Tingvoll hele tiden jobbe for å "tenke ukonvensjonelt" eller "tenke nytt". Å være aktiv med å utvikle nye ideer og tanker, samt forsøke å være i forkant av trender vil gi dobbelt-effekt over tid. Dette har Tingvoll oppnådd med vår verdiplattform som økokommune og relaterte tiltak til dette. Vi har jobbet i partnerskap med andre offentlige myndigheter og private aktører – det har ført til nyskaping og store investeringer gjennom både Tettstedsprogrammet, Småsamfunnsatsinga, Stifinnerprogrammet og Økokommuneprosjektet. For å møte framtidige utfordringer, og samtidig ha en stram økonomi, vil Tingvoll fremdeles initiere og delta i store prosjekter. Det er svært viktig at dette er riktige prosjekter, som er i tråd med innsatsområdene i kommuneplana og Tingvoll kommunes visjon som økokommune.

Frivillig sektor

For å nå målene i kommuneplana, mener Tingvoll kommune at det er viktig å ha et tett samarbeid med frivilligheten både lokalt, regionalt og nasjonalt.

I Tingvoll kommune er det et stort frivillig engasjement. Det er omtrent 80 frivillige lag og organisasjoner. Disse bidrar aktivt innen idrett, kulturliv og helse- og omsorg. Videre er de med å sikre et godt mangfold og deltakelse i samfunnsutviklingen. Det er viktig at dette fortsatt blir ivaretatt gjennom ulike typer virkemidler til frivilligheten i Tingvoll.

Langsiktig arealforvaltning i Tingvoll kommune

Tingvoll kommune har som mål å være et levende lokalsamfunn som legger til rette for etablering og utvikling av boliger, fritidsboliger, næring og industri. En konsekvens av dette er at det er ønskelig med utbygging i alle deler av kommunen, men at nye offentlige bygg- og servicefunksjoner etableres i kommunesenteret, eller i nærheten av eksisterende offentlige virksomheter. Nye utbyggingsområder skal ses i sammenheng med en samlet areal- og transportplanlegging og fortrinnsvis etableres i tilknytning til hovedferdselsårene E 39, RV 70 og i senterområder. Utbygging kan vurderes i nærhet til eksisterende feltutbygging også utenom hovedferdselsårene.

Kommunale bygg

Kommunen har investert betydelig i offentlige bygg de siste årene, og det er ingen planer om nye bygg utover de som er under oppføring nå. Offentlige bygg har blitt bygd i Tingvoll

sentrum eller Beiteråsen, og det foreligger ikke noe behov for å ta i bruk nye ikke-regulerte områder til offentlige utbygginger i andre deler av kommunen.

Landbruk

Landbruket er ei viktig næring i Tingvoll kommune som gir sysselsetting og bosetting, og bidrar til fellesgoder som kulturlandskap, miljø og levende bygder. I tillegg til tradisjonell husdyrdrift, planteproduksjon og skogbruk, bidrar landbruket med flere tilleggsnæringer som har gitt økt verdiskaping og sysselsetting.

Jordbruk

Tingvoll kommune har definert kjerneområder for landbruk i et eget kart. Med "kjerneområde landbruk" menes større sammenhengende områder med dyrkajord, og spesielt verdifulle kulturlandskapsområder. Vern av dyrkajord står sterkt i kjerneområdene, men ved viktige samfunnsmessige behov kan vernet vurderes.

Å ta vare på dyrkajorda er svært viktig for å opprettholde jordbruksnæringa i kommunen og bidra til landets matproduksjon og matberedskap. Ved arealbruk til ulike samfunns mål skal det så langt råd er velges løsninger som ikke bygger ned eller forringer dyrkajord og arealer som er godt egna til oppdyrking eller spesielt verdifulle kulturlandskapsområder.

Skogbruk

Tingvoll kommune har ei svært aktiv skognæring og aktivitetsnivået forventes å øke ytterligere i kommuneplanperioden. De nærmeste 10- 15 årene forventes det at mellom 1,2 mill til 1,6 mill m³ hogstmoden granskog i Tingvoll skal transporteres fra skogen og ut i markedet. Det krever blant annet at lokalt veinett og kaianlegg tilrettelegges for uttransportering av tømmer, og tilrettelegging for lokale skogentreprenører.

Sjøområder, havbruk og fiske

Arealbruken i sjø i dagens kommuneplan har blitt justert med bakgrunn i næringenes behov. Tingvoll kommune deltar i arbeidet med en interkommunal sjøområdeplan, og sjøområdene for arealdelen vil revideres når denne plana foreligger. Fram til da vil sjøområdene bli forvaltet etter dagens arealplan. Dersom det kommer prekære eller viktige dispensasjonsspørsmål, vil disse bli vurdert fortløpende.

Havbruk disponerer store arealer i Tingvoll kommune, og dette er i hovedsak sjøbaserte anlegg. Tingvoll kommune ønsker at havbruksforvaltningen skal være bærekraftig, og kommer derfor til å legge til grunn argumenter for økosystembasert forvaltning i spørsmål om utvidelse av eller nye områder til havbruksformål. I utgangpunktet er Tingvoll kommune positive til næringsmessig bruk av sjøområdene, men dette forutsetter at kunnskap og forskning tilsier at dette er bærekraftig.

Strandsone

I samsvar med Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, gis Tingvoll kommune mulighet til å inkludere 100-metersbeltet langs sjøen i sin helhetlige utviklingsstrategi. Dette innebærer at kommunen kan vedta planer som innebærer utbygging til ulike formål også i 100-metersbeltet. Byggegrense mot sjø fastsettes i hvert enkelt utbyggingsområde, og bør ikke være mindre enn 50 m. 100-meters beltet

langs sjø bør holdes inngrepsfritt når området er definert som viktige natur-, landskaps- eller friluftsområder.

Naust skal utformes i tråd med egne bestemmelser som innarbeides i arealdelen, med bakgrunn i Fylkesmannens forslag til retningslinjer for naust. Utbygging av naust og flytebrygger skal fortrinnsvis skje mest mulig samlet og fortetting er positivt. Areal til større småbåtanlegg bør vurderes i deler av kommunen der tilbudet er lite fra før.

Natur, landskap og friluftsområder

En stor andel av befolkningen deltar i idrett og/eller friluftsliv, og generelt er det mange gode idrett- og friluftslivsanlegg i Tingvoll. Det kan nå se ut til at det største anleggsbehovet innen idretten er dekket, med unntak av et uttrykt behov for flerbrukshall i Straumsnes. Naturen gir også gode muligheter for aktivitet, og tilrettelegging for alle brukergrupper gir stor folkehelseeffekt med relativt få økonomiske ressurser.

Flere badeplasser er opparbeidet og vedlikeholdes gjennom avtaler med frivilligheten. Muligheten for sommeraktivitet er god, med mange turløyper med ulike vanskelighetsgrad over hele kommunen som fra og med 2012 er merket etter nasjonal standard for skilting. Informasjon om mulighetene for friluftsliv er tilgjengelig på nett gjennom regionale, fylkeskommunale og nasjonale satsinger som www.morotur.no, www.dintur.no, www.stikkut.no.

Viktige friluftsområder er blant annet: Karihavet, Hanemsvatnet, Brevikstranda, Årsundøya friluftsområde, Årsundøya, Herredsdalen, Storrundt på Øydegard, Storstvatnet, Grimstad Storstvatnet, Reitfjellet skiområde, og Koksvikstranda.

Fem naturreservater er opprettet i kommunen. Dette er Rottåsberga naturreservat, Langvatnet våtmarksområde og Einset myrområde, samt Boksaspa og Gylhamran edellaauvskogsområder.

Det er flere inngrepsfrie områder (INON) som er registrert i Tingvoll kommune. Dette er områder som er tilnærmet urørte, og frie for tyngre tekniske inngrep i en omkrets på 1- 3 km. Viddalen på Meisingset er det eneste området i kommunen som er 3 -5 km fra tyngre tekniske inngrep.

Tingvoll kommune ønsker som økokommune at verdifulle naturkvaliteter tas vare på, jfr. Økokommuneerklæringa. Med "Stortingsmelding nr 39 om friluftslivet" og "Økokommuneerklæringa" som bakteppe, er det derfor områder i kommunen som spesielt bør hensyntas når det gjelder inngrep. Tingvoll kommune bør derfor vurdere grundig støy og inngrepsbelastningen ved ny virksomhet opp mot hvilken karakter de berørte områdene har, og bruken av disse.

Barn og unge

Tingvoll kommune arbeider for å implementere barnetråkkregistrering i sin forvaltning. Dette framkommer i "Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet". Tingvoll kommune har en barnas representant i plan- og arealsaker, og som uttaler seg med utgangspunkt i barns

interesser. I arbeidet med kommuneplana har ungdomsskoletrinnene gjennomført en forenklet barnetråkkregistrering. Tingvoll kommune legger til grunn sentrale føringer knyttet til barn og unge, inkludert implementeringen av ei lekeplassnorm i arealplanleggingen.

Kulturarv

Tingvoll kommune har flere viktige kulturminner i nasjonal sammenheng. Dette er Tingvoll Kyrkje og de flere tusen år gamle bergmalingene på Honnhammer/Hinna. Feltet med bergmalinger er en av de største i Skandinavia, og bør sikres ved en reguleringsplan for området. I den kommende fylkesplanen: "Regional delplan for kulturminner av nasjonal og regionalverdi" vil kulturminner av slik verdi i Tingvoll kommune være listet opp. Kulturminne, kulturmiljø og kulturarv vektlegges i arealplanleggingen. Tilrettelegging og forvaltning av kulturarven er viktig for identitetsbygging, kultur, næringsutvikling og reiseliv.

Reiseliv

Reiseliv har fortsatt et potensiale for Tingvoll kommune. Det har vært en dreining i de lokale reislivstilbudene, der tilleggsnæringer innen landbruket har gitt økt lokal og regional reiselivseffekt. I tillegg har de også gitt en positiv effekt i forhold til kommunens omdømme. Det tradisjonelle reiselivet i kommunen er likevel hytte- og campingturisme, og en kan i planperioden vurdere om det er avsatt tilstrekkelig areal til videreutvikling.

Sett i sammenheng med forventet økt trafikk på E39 bør det vurderes å avsette areal til etablering av motell/hotell. Slik etablering bør naturlig skje i Einsetområdet og initiativet må komme fra private aktører. Langøya som tidligere har vært avsatt for utbygging tilbakeføres til LNF-område.

Økoparken

Tanken bak Økoparken er et ønske om å satse på og utvikle vårt lokalsamfunn på det som er våre fortrinn og vår kunnskapsbase i Tingvoll. Et nasjonalt opplevelsessenter med læring og kompetanse rundt miljø og økologi skal bygges opp på Tingvoll gard. I arealdelen vil et tilstrekkelig areal settes av til utvikling av dette prosjektet i området mellom Tingvoll kirke og RV 70.

Industri og handel

Kommunen har regulerte områder for industri og handel i Tingvollvågen, Meisingset, Einset, Risset og Beiteråsen. Områdene regulert for disse formålene er tilstrekkelig og det er ikke behov for å legge ut mer areal til disse formålene. Det foregår planarbeid for arealer til industri og handel både i Tingvoll sentrum og på Einset. Kommuneplanas arealdel vil fange opp disse.

En bør vurdere om en har mer behov for industriareal knyttet til å være en tilrettelegger for olje- og gassnæringen i Kristiansund, lokalisert ved eksisterende eller ny trase for ferjefri E 39, eller ved havneområde. Et slikt areal bør eventuelt ha private utbyggingsinteresser. Tilrettelegging for servicenæringer bør vurderes i forhold til sykehuslokalisering på Nordmøre.

Råstoffutvinning

God tilgang av masser og muringsstein i kommunen er viktig for å tilrettelegge for videre utbygging og veibygging. Kommunen ønsker at det tilbys tilstrekkelige mengder i alle deler av kommunen uten at transportavstanden blir for lang. I dag er det godkjente uttak på Nålsund, Storlia ved Bergemsvatnet og Litjvassbrekka ved Tingvoll sentrum. I tillegg er et steinbrudd under regulering på Saghøgda.

Bolig- og hytteområder

Av innspillene til kommuneplanprosessen går det fram at det er et ønske om å tilby flere fritids- og boligtomter i alle deler av kommunen. Nærhet til Kristiansund, Molde og sannsynlig nytt sykehus på denne akse, gjør at kommunen bør kunne tilby attraktive, gjerne store og sjønære boligtomter for å tiltrekke seg innbyggere som like gjerne kan bo i Tingvoll som i nabokommunene. Kommunen må i arealdelen påse at det avsettes tilstrekkelige nye områder til boliger, særlig i ytre del av kommunen er dette viktig. Boligfelt vil være overordnet fritidsboliger i en slik vurdering. Fortetting i senterområder er positivt. Det kan ikke gis generell tillatelse til spredt boligbygging i kommuneplana og enkeltsøknader i planperioden behandles ved dispensasjon.

Bruksendring fra fritidsbolig til bolig i regulerte hyttefelt behandles som dispensasjonssaker fra plan i henhold til retningslinjer gitt i arealdelen. Ved mange bruksendringer innafor et hyttefelt bør det stilles krav til formål- og reguleringsendring av feltet, særlig av hensyn til barn og unges oppvekstvilkår. Tilfredsstillende infrastruktur og adkomst forutsettes, samt at bygningenes tekniske standard må være god nok. Ved bruksendringer må det også legges vekt på at det ikke etableres nye lange "gardsveger". Trygg skoleveg må også vurderes. Det kan ikke gis tillatelse til bruksendring i perifere områder som er sterkt kostnadsdrivende for offentlige tjenester og offentlig infrastruktur. Samme vurderinger legges til grunn ved enkeltsøknader om spredt boligbygging i planperioden.

Boliger som brukes til fritidsbolig i regulerte boligfelt er uheldig. Særlig i tettbebyggelse som i Tingvollvågen vil det være negativt med tanke på å opprettholde et livskraftig sentrum og utnyttelse av infrastruktur. Retningslinjer for behandling av slike søknader gis i arealdelen. Universell utforming vil bli innarbeidet i tråd med lovverk og sentrale føringer.

Kommunen skal jobbe for økt folketall:

- Legge til rette for spredt boligbygging i alle bygder og tilby store og attraktive boligtomter.
- Tingvoll kommune kan gi tillatelse til bruksendring fra fritidsbolig og bolig i alle deler i kommunen.

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Det er ikke behov for nye arealer til teknisk infrastruktur. Når det gjelder samferdsel så vil trase for RV70 mellom Tingvoll og Meisingset og E39 bli avklart i løpet av 2013. Når trasevalgene er gjort så vil dette bli tatt inn i kommuneplana sin arealdel før endelig godkjenning i 2014.

Tettsted og senterstruktur

Tingvoll sentrum og Einset utgjør senterområdene i Tingvoll kommune. Begge disse områdene har tilgjengelig areal for nyetableringer og det er ikke behov for noen større endringer her. I tillegg eksisterer det offentlig infrastruktur på Beiteråsen, men dette er ikke definert som et senterområde.

Attraktive tettsteder er viktig for en kommunes samlede attraktivitet. For Tingvoll er tettstedet kommunesenteret Tingvoll. Stedets karakter er knyttet til fysiske forhold som estetiske kvaliteter, forskjønnelse, transport, parkering, fellesareal, fortetting av boliger, gang – og sykkelavstand til ulike servicefunksjoner. Tettstedets kvalitet er også knyttet til hvilke tjenester og service en finner der – offentlige tjenester, lege, skoler, men også private tjenester som handel, ulike butikker. Et attraktivt tettsted har også sosiale kvaliteter – møtesteder for folk, at det foregår aktivitet, at folk gjerne bruker tettstedet utover kveldene. Det kan være kafeer, hotell, fine uteplasser, skateramper, treningsstudio osv.

Tingvoll har de siste 10 årene satset på opprusting av kommunesenteret, og vektlagt urbane kvaliteter i tettstedet. Kommunen har ofte gjort dette i partnerskap med private og andre offentlige aktører. Vi nevner reguleringsplan for sentrum, Miljøgate i RV 70, lysplan, torgplasser, hotell, fortetting ved nybygging av boliger, badestrand i sentrum, strandpromenade, uteområde på skolen, støtte til sosiale møteplasser osv. Dette arbeidet vil vi holde fram med i kommuneplanperioden.

Fareområder

Kommunen er generelt sett ganske lite utsatt for naturskapt og virksomhetsskapt farer. Farepotensialet vil bli analysert i arealdelen hvor det blir utarbeidet en **Risiko- Og Sårbarhetsanalyse (ROS)** for kommunen. Alle forslag om endring av arealtilstand blir systematisk analysert i samsvar med planprogrammet, KU-forskriften og MDs veileder T-1493 Konsekvensutredning av arealdelen.

Arealbrukskonflikter

Det er ikke registrert noen store arealbrukskonflikter i kommunen. Kommunen er langstrakt og tynt befolket, og tettheten av bygninger er generelt sett liten. Kommunen har heller ikke tung eller forurensende industri slik at konfliktpotensialet knyttet til dette er lavt.

I. Jobbe for økt folketall og ei jevn kjønnsfordeling i kommunen

Slik opplever vi dagens og framtidens utfordringer:

På samme måte som andre kommuner i regionen og regionen som helhet, har Tingvoll utfordringer med å stimulere til ønsket folketallsutvikling. Ikke minst er det viktig å kunne tiltrekke seg unge og utdannende kvinner, som er i mindretall. For å nå målet om økt folketall og ei jevn kjønnsfordeling i kommunen, må Tingvoll kommune bidra til å generere ei hensiktsmessig og langsiktig næringsutvikling.

Nesten halve Tingvolls befolkning er ansatt i offentlig sektor. Tingvoll kommune har en arbeidsplassdekning på 73.8 %. Mer enn 500 personer har arbeidet sitt i en annen kommune, og kan indikere at kommunen oppleves som en attraktiv bostedskommune. Kommunen har størst innpending/utpendling til/fra Kristiansund, mens det i forrige kommuneplanperiode var Sunndal. Dette illustrerer at regionsenteret har fått en større betydning for arbeidsmarkedet, og at den opplevde avstanden er mindre enn tidligere. Olje, gass og leverandørindustrien har hatt en sterk vekst i ytre del av regionen, og kan gi synergier for lokalt næringsliv og økning i folketall i kommende kommuneplanperiode. I tillegg til dette er landbruk og havbruk er to viktige næringer i kommunen. På landbrukssiden omfatter dette både skogbruk, jordbruk og viltforvaltning. Kommuneplanen vil gjennom ulike tiltak bidra til å opprettholde og å videreutvikle landbruk, aquakultur og landbruksbasert foredlingsvirksomhet.

For å være en attraktiv bo-, arbeids-, og servicekommune er Tingvoll kommune avhengig av å ha gode veier, godt kollektivtilbud, gode servicefunksjoner – handel, opplevelser og kommunale tjenester- samt trivelig og hensiktsmessig sentrumsstruktur/tettsteder. Kommunesenteret må ha urbane kvaliteter. Gode samferdselsårer er vesentlig for Tingvoll. Arbeidet med RV70 og E39, spesielt med eventuelle endringer knyttet til Kanestraum vil bli viktige for Tingvoll i kommuneplanperioden. Begge disse stamvegene står sentralt for Tingvoll, og vil derfor prege kommunens samferdsels- og infrastrukturarbeid. Etablering av det nye fellessjuehuset for Nordmøre og Romsdal på Nordmøre, vil kunne ha store konsekvenser for Tingvoll og vi vil tilrettelegge med arealer for boligbygging og tjenesteyting.

Slik vil vi ha det:

Øke folketallet i tråd med prognosene for middel nasjonal vekst, samt oppnå ei jevn kjønnsfordeling i kommunen

Slik gjør vi det:

Næringslivsstrategier

- Videreutvikle Tingvoll sin senterdannelse. Tingvoll som tettsted og kommunesenter, og Einset som et sentrum i vekst i ytre
- Utvikle eksisterende næringsarealer, samt fortløpende se på muligheten til å utvikle nye næringsarealer om det er behov for det.
- Arbeide i fellesskap med næringslivet for å kunne bidra til og nytte seg av en sterk vekst i ytre Nordmøre.

- Stimulere til vekst og videreutvikling av bedrifter og næringer som passer inn i Tingvoll kommunes grønne profil, som produksjon av kortreist mat, tekstil, forskning og utdanning, opplevelser, økologisk produksjon, landbruk og havbruk. Grønn klynge.
- Stimulere til vekst og videreutvikling av andre bedrifter som er viktig for Tingvoll, som bygg og anlegg, entreprenører, handel og industri- og produksjonsbedrifter
- Stimulere til økt entreprenørskap og næringsutvikling i privat sektor for å gjøre arbeidsdekningsgraden enda mindre sårbar
- Kartlegge hvem som har utbyggingsinteresser
- Utvikle ressursene innen landbruk, skogbruk og havbruk slik at vi har en variert og god næringsstruktur innenfor disse områdene
- Jobbe aktivt med å bidra til å videreutvikle Tingvoll vidaregående skole som utdanningssted og arbeidsplass i kommunen

Samferdsel og infrastruktur

- Jobbe for utbedring av samferdselsårene som berører Tingvoll kommune og regionen, inkludert ferjefri kryssing av Halsafjorden. (RV 70, E39 og kollektivtrafikken)
- Jobbe for bedret tilgang på kollektivtrafikkårene gjennom kommunen

Kjønnsfordeling og andre demografiske strategier

- Tenke helhetlig i rekrutteringsstrategier, gjerne interkommunalt eller regionalt. Hvordan man kan tilby jobb til begge personene i et par
- Stimulere til vekst i arbeidsplasser som unge kvinner velger
- Ha full barnehagedekning for barnehagene i Tingvoll
- Ha gode oppvekst- og læringsvilkår i Tingvollskolen
- Spille på økokommuneprofilen og verdiene og livskvalitetene som følger med denne. Dette vil gi oss særlig tiltrekningskraft på ungdom og kvinner
- Bruke innvandring som en ressurs for næringsutvikling og folketallsvekst
- Ha gode strategier på integrering av innvandrere og tilflyttere i Tingvollsamfunnet, slik at disse personene kan bidra og dra nytte av entreprenørskap, frivillighet og verdiskaping
- Ta utgangspunkt i Nordmøre som en felles bo-, arbeids-, og serviceregion og dra nytte av helhetlig samarbeid på blant annet næringsutvikling, areal og samferdsel

II. Tilstrekkelige og virkningsfulle kommunale tjenester med god kvalitet

Slik opplever vi dagens og framtidens utfordringer:

Flere oppgaver blir lagt til kommunesektoren, men en ser mer på samarbeid med frivillige organisasjoner og bedrifter om oppgaveløsning. Framveksten av helsenæringer er aktuelle. Vi ser også en strammere kommuneøkonomi ved omlegging av inntektssystemet, mer økonomisk stimuli retta mot vekstområdene og færre distriktsvirkemidler. I tillegg til en allerede presset kommuneøkonomi, vil dette ytterligere øke presset for omstilling og strukturrasjonalisering i kommunale tjenester. Brukere med høyere krav til tjenester, både i form av nasjonale rettighetsfesting, men også at -68'erne blir pensjonister og vil være mer "krevende kunder" i kommunesektoren. Vi ser en forventning om mer bruk av IKT i dialogen med innbyggerne.

Konkurransen om arbeidskrafta øker, og dersom aktivitetsnivået i privat sektor holder seg høyt de neste tolv årene vil vi kunne mangle arbeidskraft til velferdskommunen. En konjunkturedgang over tid vil øke vårt rekrutteringsgrunnlag betydelig. Med en stram kommuneøkonomi skal vi kun konsentrere oss om lovpålagte oppgaver? Hvordan forstår vi at en tjeneste er lovpålagt – vi får bestemmelser om at tjenesten skal finnes, men vi står fritt til å organisere den (strukturen). Skal vi være driftsorientert eller utviklingsorientert i våre tjenester i Tingvoll? Lokale utviklingstrekk:

- Stabilitet i folketall i en region i vekst
- Økt tall på eldre over 80 år etter 2020, og av yngre eldre etter 2025
- Svak nedgang i tall på unge under 15 år
- Framveksten av en næringsklynge basert på lokal kompetanse, lokalt eierskap og grønne produksjons- kunnskaps- og opplevingsnæringer

Slik vil vi ha det:

Tilstrekkelige og virkningsfulle tjenester med god kvalitet

Slik gjør vi det:

Tilstrekkelige og virkningsfulle tjenester med god kvalitet

- Å ha tjenester som er tilstrekkelige og virkningsfulle betyr at vi setter grenser for våre kommunale tjenester
- Vi vil yte tjenester tilpassa folk sine behov og funksjonsnivå. Vi vil løse våre oppgaver etter BEON prinsippet (Beste effektive omsorgs-nivå). Vi vil eksempelvis ha et tydeligere brukerperspektiv i tjenesteutformingen ved at vedtak om tjenester er knyttet til klare mål for brukeren sitt mottak av tjenester. Vi ønsker at våre tjenester blir utformet slik at vi kan yte konsentrert innsats i rett tid, for så også å kunne avvikle tjenester når mål er nådd
- Vi vil yte tjenester som er virkningsfulle, og være mer opptatt av resultat enn av ressursinnsats innen eksisterende økonomiske rammer. Vi skal være faglig oppdaterte i våre tjenester og slik ta i bruk ny kunnskap, teknologi og delta i faglige nettverk. Våre tjenester skal preges av kvalitet i alle ledd, og rett kompetanse til rett oppgave. Universell utforming vektlegges.

- Vi skal være regionalt orientert og sondere muligheten for interkommunale samarbeider innen kommunale tjenester. Hindre fragmentert interkommunalt samarbeid.

Kommunikasjonsteknologi og kompetanse hos ansatte

- Tingvoll kommune skal bruke moderne kommunikasjonsteknologi i dialogen med innbyggerne. Vi skal legge nasjonale ambisjoner til grunn, og videreføre og videreutvikle IKT i Tingvoll i et nært samarbeid med IKT Orkide.
- Vi ønsker å styrke oss i konkurransen om kompetent arbeidskraft ved å tilby faglige utfordringer, og også tar del i det felles arbeidet kommunen gjør for å skape et bærekraftig samfunn.
- Vi skal være kunnskapsbaserte og utviklingsorienterte - endring er for oss en mulighet.

Spisskompetanse på grønne sektorer

- Som økokommune vil vi ha en særskilt satsing på miljø og spisskompetanse i grønne sektorer. Denne spisskompetansen vil vi kunne tilby regionalt og kanskje også nasjonalt
- Vi ser økokommunens profil igjen i våre tjenester gjennom satsinger som:
 - Miljø, mat, ernæring og folkehelse
 - Energieffektivisering og energiløsninger
 - Videreføre konseptet med å økokommunevurdere i saksbehandligna
 - Nyskaping i grønn sektor – lokalprodusert, nisjeproduksjon, lokal kompetanse, ny teknologi næringsfond med grønn profil, miljøklynge med utgangspunkt i Bioforsk økologisk, Økopark og sol- og bioenergisenter
 - Bygging av lokale og regionale partnerskap i lokalsamfunnsutvikling – vi bygger allianser og gjennomfører regional arbeidsdeling
 - Internasjonalt engasjement

Folkehelse

- Vi skal aktivt arbeide med forebyggende arbeid. Kommunen vil fremme folkehelse innen alle de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt i tråd med Lov om Folkehelse. Folkehelse omhandler spesielt de store livsstilsutfordringene – røyk, rus, overvekt, inaktivitet, og psykisk helse. Kommunen vil ha fokus på å legge til rette for gode valg for egen helse i hverdagen, og se på hvordan en kan skape helsefremmende miljø på ulike arenaer i nærmiljøet for alle aldersgrupper og grupper med ulike ferdigheter
- Vi skal prioritere ressurser til samfunnutvikling
- Vi skal utvikle et godt samarbeid med frivillig sektor i utviklingen av kommunens aktivitetstilbud
- Vi vil knytte kulturtilbud til folkehelse og slik fornye tjenestene og få mer ut av eksisterende ressursinnsats
- Universell utforming er et sentralt element i kommunens forvaltning.

III. Å være en foretrukken kommune for ungdom

Slik opplever vi dagens og framtidens utfordringer:

Når Tingvoll vil være en foretrukken kommune blant ungdom i aldersgruppen 14-20 år handler dette mye om at familier vil bosette seg her. Trivsel blant ungdom er et resultat av gode og trygge lokalsamfunn, og at ungdom foretrekker Tingvoll kan handle om at de har en bevissthet om lokalsamfunnets kvaliteter. Å foretrekke Tingvoll kan handle om at ungdom engasjerer seg i aktiviteter i lokalsamfunnet, har møteplasser og at en hindrer sosial eksklusjon i oppveksten. At Tingvoll er foretrukket kan også handle om at når ungdom gjør sine første sjølstendige valg, så foretrekker de for eksempel å ta sin videregående utdanning lokalt dersom dette er innen deres faglige interesse.

Ungdom gjør aktive valg. Men å si at Tingvoll ønsker å bli foretrukket kan også bety at kommunen og lokalsamfunnet må være mer på tilbudssiden overfor ungdom, invitere til deltakelse, kommunisere direkte med ungdom, vises på arenaer der ungdom er, markedsføre samfunnet sine kvaliteter og vise hvordan vi bidrar til å gjennomføre saker som er viktige.

Ungdom er mangfoldig. I medvirkningsprosessen til kommuneplanen kom det tydelig fram at Tingvoll blir oppfattet som en god plass å vokse opp, er trygt og preget av fellesskap, har fin natur og har mange tilbud til ungdom som er interessant i idrett, friluftsliv, kor og korps. Ungdom liker idrettsanleggene og aktivitetene der. Men ungdom savner mer aktivitet, mer variasjon, møtesteder der en unge er mer synlige og aktive, mer "modernitet" – butikker, bedre nettilgang og muligheter for å bruke PC på skolene, kvelds- og nattåpne tilbud. De savner også forskjønning av fellesareal – alt fra skoler til badestrender. Flere påpeker behovet for nettilgang og bedre kollektivtrafikk.

I en ungdomssatsing bør vi vurdere å utvide ungdomsbegrepet til "Unge", og få med aldersgruppa 20-35. De har langt større frihetsgrader i sitt liv, og kan på egen hånd foretrekke å bo- og eller/ jobbe i Tingvoll.

Svært mange unge i denne aldersgruppen er ute under utdanning. Da blir det et spørsmål om å kunne ta utdanning i regionen, som høyskoletilbud. Det handler også om å være attraktiv for tilbakeflytting. Tilbakeflyttere med røtter i Tingvoll er stabil bosetting. Men statistikken for Møre og Romsdal er at omtrent all folketallsvekst er innvandring. Tingvoll kommune bør derfor satse mer aktivt for at unge innvandrere og deres familier skal komme til vårt lokalsamfunn.

Tingvoll ønsker å knytte seg til veksten på Ytre Nordmøre og Romsdal – at folk kan bo i Tingvoll og jobbe i regionen. Hvilken betydning har ei sykehuslokalisering for vår satsing på unge? Vi bør tilrettelegge for boligbygging i ytre del av kommunen, og tilrettelegge for ulike typer boligbygging, som leiligheter for enslige og førstegangsetablerere?

Hvorfor skal vi satse på ungdom?

- Trivsel blant unge er i seg sjøl av stor verdi, det hindrer sosial eksklusjon
- Ungdom kan skape framtidig befolkningsvekst
- Ungdom bidrar til å skape mer aktivitet i et samfunn

- Ungdom er viktig for å beholde viktige institusjoner i kommunene eks. videregående skole
- Ungdom skaper optimisme og framtidstro. Ungdom bygger omdømme til lokalsamfunnet og kommunen.

Slik vil vi ha det:

Tingvoll skal være en foretrukken kommune for ungdom – for aktivitet, utdanning og bosetting.

Slik gjør vi det:

Utdanning og internasjonalisering

- Aktivt jobbe for å bidra til å videreutvikle Tingvoll Videregående skole i framtida. Bidra til utvikling og tilpassing av faglig profil på Tingvoll Videregående skole. 200 elever innen 2017
- Satsing på realfag, helse, miljø og internasjonalisering i Tingvoll Videregående skole i samarbeid med lokale kompetansemiljø
- Tilbyr internasjonale ungdomsprosjekter og ungdomsutveksling
- Stimulere til et bredt lærlingetilbud i kommunen, både offentlig og privat
- Det skal arbeides aktivt med opprustning og tilrettelegging av offentlige områder som badeplasser, lekeplasser og friområder i kommune
- Legge til rette for etablering av fritidsklubb i Tingvoll
- Legge til rette for medvirkning fra barn og unge i kommunale prosesser.

Aktiviteter og sosiale møteplasser

- Utvikle i samarbeid med næringsliv og skoler flere sosiale møteplasser for ungdom – helst kvelds- og helgeåpne
- Stimulere til økt deltagelse av ungdom i kulturskolen sine tilbud
- Bruke MOT aktivt i skole- og fritid
- Opplæring i gründerkap for unge, med tanke på å etablere selvdrevne tilbud og tjenester
- Ha et tett samarbeid med frivillige lag og organisasjoner i utviklingen av tilbud for ungdom, med hovedvekt på allsidig idrettstilbud

Areal- og næringsliv

- Tilrettelegger for variert boligbygging – inkludert leiligheter for førstegangsetablerere, særlig i ytre deler av kommunen
- Grønn klynge i næringsetableringer – skaper livsstilsvalg for bosetting for unge mennesker
- Gjøre internasjonalisering til en ressurs i lokalsamfunnet

IV. Være en utvikler og samarbeidspartner for regional integrasjon

Slik opplever vi dagens og framtidens utfordringer:

Mange samfunns- og demografianalyser viser trender med sentralisering fra distriktene til urbane strøk, og fra fjordene til kysten. Dette vises også i Møre og Romsdal.

En av de største utfordringene til Tingvoll kommune er svak befolkningsvekst sammenlignet med landsgjennomsnittet. Å finne strategier som møter disse utfordringene, vil være i fokus i kommuneplanarbeidet. Det vil være viktig i kommuneplanarbeidet å finne ut hvorfor det er slik i Tingvoll, og hvordan man kan forsøke å snu denne trenden. Arbeidsinnvandringen er også i hovedsak mannsdominert i vår region.

Slik gjør vi det:

Tingvoll kommune har hatt som strategi å vere en sjølstendig, kompetent og attraktiv kommune. I ny regjeringsplattform kommer det tydlige signal om at kommunestrukturen skal endres. Tingvoll kommune ønsker å ta en aktiv posisjon i arbeidet for å prege framtidens geografiske rammer, tjenester og maktfordeling.

Tingvoll kommune har en grønn profil som økokommune, og ønsker at den profilen innen kompetansemiljø, næringsutvikling og kunnskapsbase i administrasjonen skal prege kommunen og gi Nordmøre flere bein å stå på. Med en slik tydelig profil vil kunne forme:

- Regional arbeidsdeling – grønne fag til Tingvoll
- Regionale prosjekt med vertskommuner
- Klyngedannelser i nærings- og kompetansemiljø.

Tingvoll kommune ønsker å knytte seg til nærings- og befolkningsvekst på kysten. Våre framtidige kommunetilørighet mener vi finnes sammen med kommuner på Ytre Nordmøre og Kristiansund. Da vil den nye kommunen kunne ha et befolkningstall på ca 35 000. Ved at flere omlandskommuner går sammen med regionsenteret styrker vi et robust bo- og arbeidsmarked, vi kan skape mer regional balanse mellom by og omland, vi vil i liten grad ha konkurrerende senterstrukturer, og vi kan fornye våre arbeidsformer i offentlig sektor gjennom f.eks. regional arbeidsdeling.

Faren med å bli en del av en større kommune er å bli en utkant geografisk, og en svak premissleverandør for utvikling av tingvollsamfunnet. Sårbarheten kan også øke for de mest desentraliserte av våre tjenester, særlig dersom en får en strammere kommunøkonomi i en stor kommune. Tingvoll kommune har over lang tid hatt som strategi å investere i kommunens tjenester, bygg og veier, og i institusjoner som bidrar til å bygge attraktivitet i samfunnet. Denne strategien opprettholdes.

Når kommunegrenser blir endret er det steds karakter som framtrer som konkurransefortrinn. Vi vet at sentrums-kvaliteter blir viktig for mengde og mangfold i tjenester, attraktive bo-miljø, urbane kvaliteter og framvekst av flere arbeidsplasser. Tingvoll vil fremdeles satse på stedsutvikling i Tingvollvågen, og utvikling av Einset som et attraktivt senter i ytre del av Tingvoll. Tingvollvågen vil være det området i Tingvoll som kan være mest sårbart ved kommunestrukturændring, og endring i struktur i andre offentlige sektorer. Vi vil arbeide for å fornye og styrke nærings- og kompetansemiljøene i Tingvoll.

Tingvoll kommune jobber også aktivt for å styrke integrasjonen i regionen gjennom samferdselsprosjekt og etableringen av nytt felles sykehus for Nordmøre og Romsdal. Kommunen vil fremdeles prioritere innsatsen for Ferjefri E39 og bro over Halsafjorden, realisering av RV 70 Tingvoll – Meisingset, og arbeide for lokalisering av fellessykehuset på Nordmøre.

Slik vil vi ha det:

Være utviklingsorientert og samarbeidspartner for regional integrasjon

Slik gjør vi det:

Interkommunalt samarbeid

- Evaluere nytteverdien av eksisterende tjenestesamarbeid/kommunale samarbeid/vertskommunesamarbeid
- Etablere interkommunale samarbeid der dette både er faglig nødvendig og kostnadseffektivt
- Bidra til å forsterke klyngetenking innenfor kompetansemiljøer. Dette vil bidra til konkurransefortrinn for kommunen og regionen.
- Være vertskommune eller bidra sterkt i interkommunal eller regional arbeidsdeling, med spesielt fokus på grønne fagfelt
- Fremme helhetlig styring i interkommunalt samarbeid og regional arbeidsdeling

Omdømme og synlighet

- Forankre økokommuneverdiene i lokalsamfunnet i Tingvoll
- Profilere økokommuneprofilen på Nordmøre, regionalt og nasjonalt
- Delta aktivt i forskjellige ORKidè-initiativer
- Være en aktiv bidragsyter og innspillspart for regionalt planarbeid
- Søke etter og gjennomføre utviklingsprosjekter som bygger opp om Tingvoll kommune sine strategier og visjon.

Være premissleverandør i viktige spørsmål i regionen. Dette kan eksempelvis være etableringen av nytt sykehus, samferdselsspørsmål, nærings- og arealsspørsmål, interkommunalt tjenestesamarbeid og interkommunalt planarbeid

Tingvoll i tall

Her presenteres viktige tall for Tingvoll kommune i kommuneplanperioden. De peker på trender eller status som direkte berører og påvirker våre valg av gjennomgående perspektiver og innsatsområder. Tallene er hentet fra Statistisk Sentralbyrå og Møre og Romsdal fylkeskommune (RISS), og er de siste publiserte tallene for hver kategori.

Natur, areal og bygdestruktur

Areal: 337 km²

Strandlinje: 162.5 km²

Kommunesenter: Tingvollvågen

Senter i vekst: Einset

Grendasamfunn på Beiteråsen, Kvisvik, Meisingset, Vågbø, Torjulvågen og Gyl

Årsnedbør: 1200 mm

Skogsgrense: 250-450 meter over havet

Høyeste fjell: Smisetnebba 1175 meter over havet

Grenser mot Sunndal og Gjemnes. Avgrensa med fjord Kristiansund, Nesset, Surnadal og Halså.

Befolkning – (Inntil første halvår av 2013)

År	Folke-tall	Født	Død	Fødsels-overskudd	Inn-vandring	Ut-vandring	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-flytting	Folke-tilvekst
2005	3 105	27	46	-19	58	3	152	138	14	-5
2006	3 099	29	35	-6	60	3	141	151	-10	-16
2007	3 084	29	38	-9	76	2	187	178	9	0
2008	3 082	34	31	3	61	10	151	173	-22	-19
2009	3 062	31	31	0	45	7	151	143	8	8
2010	3 071	30	39	-9	63	2	78	135	4	-6
2011	3 065	29	41	-12	53	11	118	112	48	36
2012	3 101	25	28	-3	55	13	104	128	18	15
2013	3 080	12	20	-8	32	6	46	100	-28	-36

Befolkningsframskrivning basert på alderstrinn, middels nasjonal vekst

År	2013	2015	2020	2025	2030	2035
0-9 år	325	312	310	312	307	303
10-19 år	384	387	379	355	351	348
20-29 år	328	332	339	341	330	323
30-39 år	314	302	334	342	335	325
40-49 år	412	433	402	369	385	383
50-59 år	438	430	429	448	424	388
60-69 år	423	413	399	411	412	434
70-79 år	264	301	366	366	357	372
80-89 år	164	151	153	208	254	254

Kjønnsbalanse i Tingvoll

	Menn	Kvinner
1-5 år	81	82
6-12 år	123	119
13-15 år	70	49
16-19 år	80	73
20-44 år	472	429
45-66 år	471	440
67-79 år	186	203
80-89 år	64	100
90 år->	15	34

Likestilling i Tingvoll

Kvinneandel blant kommunestyrerepresentanter	36 %
Andel menn med høyere utdanning	16,9 %
Andel kvinner med høyere utdanning	25,4 %
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken	79,3 %
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken	73,3 %
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, menn	369 800 kr
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, kvinner	253 600 kr
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid	15,9 %
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid	43,7 %
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor	74,3 %
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor	28,9 %

Skole og utdanning

Det er to barne- og ungdomskoler (1-10 trinn) og en barneskole (1-7 trinn) i Tingvoll. Det er også tre barnehager i Tingvoll. I Straumsnes og på Meisingset er barnehagene og skolene organisert som oppvekstsenter. Det er også en videregående skole i Tingvoll som har i overkant av 100 elever.

Barnehage	Små barn:	Store barn:	Sum:
Meisingset oppvekstsenter	6	16	22
Straumsnes oppvekstsenter	15	30	45
Tingvoll barnehage	27	47	64

Skoler	Barnetrinn	Ungdomstrinn	Sum
Meisingset oppvekstsenter	31		
Straumsnes oppvekstsenter	94	53	147

Tingvoll barne- og ungdomskole	119	71	190
--------------------------------	-----	----	-----

Utdanningsnivå på personer over 16 år i Tingvoll

Grunnskole 707

Videregående 1242

Universitets- og høyskolenivå, kort 449

Universitets- og høyskolenivå, lang 116

Uoppgitt, ufullført utdanning 56

Folkehelsebarometer 2013

Bedre enn landsgjennomsnittet	Dårligere enn landsgjennomsnittet
Barn av enslige forsørgere	Personskader i sykehus
Drikkevann	Psykiske lidelser, primærtjeneste
Høyt blodtrykk	Kolestrolsenkende legemidler
Kreft totalt, nye tilfeller	KOLS og astma
	Muskel og skjelett, primærtjeneste

Kommunikasjon og samferdsel

R70 og E39 går gjennom Tingvoll

Ferje mellom Kanestraum og Halså

49 km til Sunndalsøra

57 km til Kristiansund

175 km til Trondheim

80 km til Molde

159 km til Ålesund

514 km til Oslo

Syssetting og yrkesstruktur

Innpendling 112 personer

Utpendling 517 personer

Arbeidsplassdekning 73.8 %

Arbeidsledighet 1.3 %

Sykefravær 6.3 %

Næring

Type	Næringsstruktur	Antall sysselsatte
Jordbruk, skogbruk og fiske	12.0 %	129
Industri og bergverksdrift	7.8 %	84
Bygge- og anleggsvirksomhet	12.4 %	133
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	12.1%	130
Transport og kommunikasjon	3.9 %	42
Finans og forretningsmessig tjenesteyting	7.1 %	76

Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting	44.6 %	479
---	--------	-----

Boliger

Enebolig 1284
Tomannsbolig 192
Rekkehus, kjedehus, andre småhus 78
Boligblokk 13
Bygning for bofellesskap 44
Annen bygningstype 34
Fritidsboliger 1005
Totalt 2655

Kommuneøkonomien i Tingvoll

	2008	2009	2010	2011	2012
Netto driftsresultat (i kroner)	2 362 497	8 817 385	3 223 274	2 732 821	-43 479
Utgifter avdrag og renter (i mill.kr)	20 520	19 083	23 119	20 227	20 843
Utvikling lånegjelden (i mill.kr)	198 651	237 577	253 684	260 200	278 315
Investeringsnivå (i mill.kr)	34 144	70 354	44 201	28 127	29 468
	2013	2014	2015	2016	
Budsjettert overskudd i økonomiplan (i kroner)	42 600	1 505 700	96 300	91 700	

Virksomheter i Tingvoll kommune

Rådmannen – rådgivere/stab/servicekontor, Helse- og omsorgsavdelingen, Kultur- og næringsavdelingen, Meisingset oppvekstsenter, Tingvoll Asylmottak, Teknisk avdeling, Tingvoll barnehage, Tingvoll barne- og ungdomsskole, Straumsnes oppvekstsenter

Utvalg av interkommunale samarbeider/prosjekter Tingvoll deltar i

Ordfører og rådmannskollegiet på Nordmøre (ORKide)
IKT Orkide (Interkommunalt IKT-samarbeid)
Nordmøre Interkommunale Innkjøpsamarbeid
Næringsmiddeltilsynet
Miljøretta helsevern
Interkommunalt arkiv IKA Møre og Romsdal
Interkommunal skjenkekontrollør (Aure, Halså, Sunndal, Surnadal og Tingvoll)
Interkommunalt byggetilsyn (kommuner på Nordmøre)
Distriktsrevisjon Nordmøre
PP - Tjenesten for Nesset, Sunndal og Tingvoll

Barneverntjenesten for Nesset, Sunndal og Tingvoll
Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (Gjemnes, Averøy, Kristiansund og Tingvoll)
Oljevernberedskap
"Krafttak" - interkommunalt samarbeid om gode energiløsninger
Nordmøre Renovasjonsselskap (NIR)
Veterinærvakt (Sunndal og Tingvoll)
Krisesenteret på Nordmøre
Interkommunal strategisk næringsplan
Senter mot Incest og seksuelle overgrep i Møre og Romsdal